

Helyzetelemzés

A HTKT Klauzál Gábor Általános Iskola tanulói létszáma: 561 fő. Beiskolázási körzetünkre jellemző a szociokulturális háttér elmaradottsága. Ehhez igazodva integráltan oktattunk 92 halmozottan hátrányos helyzetű és 71 SNI tanulót. Az iskolánk egészségnevelő programja a települési Egészséges Vásárhely Programhoz kapcsolódik. Különös figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozási szokások kialakítására, valamint a drogprevencióra. Részletesen kidolgozott akciótervvel segítjük a környezetvédő attitűd elmélyítését, melynek eredménye, hogy intézményünk elnyerte az ÖKOISKOLA címet.

A program tervezett megvalósításának ideje

A tervezett erdei iskola program bármely alföldi helyszínen megvalósítható, lehetőség szerint tavasszal. A program időtartama 5 nap (4 éjszaka). A program jellegénél fogva kiemelt figyelmet fordít az Alföld élővilágára – természetes növényzet, őshonos állatok. A túrák során az Öko-batyu munkafüzet segítségével hívja fel azokra az alföldi természeti értékekre a figyelmet, amellyel a padban ülve csak képeken találkozhatnak a gyermekek. A tervezéskor ügyeltünk arra is, hogy a gyermekek szociális kompetenciáit (együttműködés, tolerancia), szövegértés-szövegalkotás kompetenciáit, valamint IKT-s kompetenciáit is fejlesszük. A beépített kézműves foglalkozással a finommotorikus képességeik fejlesztését tűztük ki célul. Az irányított szabadidős tevékenységek is fontos információkhoz juttathatják a gyerekeket (pl.: gyógyfürdőbe, vadasparkba, bábszínházba látogatás).

A programba beemelt korosztály

Szorgalmi időben, tavasszal vagy ősszel a tanulókat meghatározott terv szerint kivisszük az iskola zárt világából úgy, hogy egy teljes pedagógiai folyamatot (5 tanítási napot) természeti környezetbe helyezünk át. A program a mindenkori 3-4. évfolyamra kidolgozott, az életkori sajátosságok figyelembe vételével készült. Nemcsak a népi kultúra értékeivel ismerteti meg a gyerekeket, hanem kapcsolatteremtő készségüket, empátiájukat is fejleszti. Javítja a gyűjtő, rendszerező jártasságot, ügyesít, és még nemesen szórakoztat is. Az erdei iskola napjai számos beszélgetésre adnak lehetőséget. Az érzéseket és élményeket éppúgy igyekszünk megosztani egymással, mint a megszerzett tudásunkat.

Az erdei iskola program céljai

Erdei iskolai programunk jellegénél fogva integrált, természetes módon nevel a környezet értékeinek védelmére. A természetben foglal helyet, így az ott részt vevő tanulókat a természet részeseivé teszi. Vidám együttlétet biztosít, valamint lehetőséget a barangolásra, felfedezésekre, vizsgálódásokra. Kiváló közösségformáló ereje van. Úgy gondoljuk, hogy azoknak a gyerekeknek, akik az erdei iskolában részt vesznek, nemcsak természetről alkotott képük gyarapszik, de új közösségi élménnyel gazdagodva térhetnek haza.

A program megalkotásánál alapvető feltétel volt, hogy a természetnek, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával együtt, valósuljon meg. Az egyik legfőbb célunk a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására nevelés, valamint harmóniára törekvés az embert körülvevő környezettel.

Legfőbb célunk, hogy a környezethez fűződő pozitív viszonyt a megtapasztalással alakítsuk ki. Amikor ez megtörtént, már a környezet védelmére is fel tudjuk hívni a gyermekek figyelmét. Az erdei iskolában előnyt élvez a játékos természetkutatás, a vizsgálódás, a felfedezés örömeinek átélése, melyek kialakíthatják a személyes felelősségvállalást a környezet iránt. Fontos megtanítani a növények és állatok megfigyelésére a táborozó gyermekeket, mindezt úgy, hogy ne avatkozzanak bele közvetlenül a biológiai ritmusukba.

A hulladék és szemétkézelés kérdése sem elhanyagolható, hiszen ha kisiskolás korban elsajátítják a szelektív hulladékgyűjtést, akkor ez felnőtt korukra tudatossá válik.

A különböző etnikai és szociális háttérrel rendelkező gyermekek a program során megtanulnak együttműködni. Az együtt töltött napok folyamán kialakulhat egy mélyebb kötődés egymás iránt. Ezáltal szociális kompetenciájuk is fejlődik. Lényeges, hogy a gyermekek egészséges önbizalma, az öntudatos és környezetért is felelős magatartása, a demokrácia tisztelete, a toleranciája és őszinte kommunikációja is fejlődjön a tábor ideje alatt.

A helyszínváltás, a környezeti feltételekhez való igazodást kívánja, tanulási forrásként a természetes környezet a maga komplexitásában jelenik meg. Az új körülmények megkövetelik a szakirányú tanulói aktivitást, a felfedező tanulást, az önállóságot. A legfőbb tanulási célunk az adott természeti, az ember alkotta tárgyi és kulturális környezet komplex felfedezése és megismerése.

Az erdei iskola program feladatai

A környezeti nevelés napjaink egyik legfontosabb feladata mindannyiunk számára. A pályázat segítségével a gyermekek szervezett foglalkozások keretén belül megismerkednek a természet- és környezetvédelem alapvető szabályaival, és az ehhez szervesen kapcsolódó egészséges életmóddal. Az egészséges életmód fontos pontja a tisztálkodás és a személyi higiénia kialakítása, amelyre a táborozás folyamán nagy hangsúlyt fektetünk. A gyerekek a program során kötött napirend szerint élik mindennapjaikat, ezáltal megtanulják a pontosság jelentőségét, valamint az egymáshoz alkalmazkodást. Az állandóság érzelmi biztonságot is nyújt számukra. A sok kötetlen beszélgetés alkalmat teremt arra, hogy egymást jobban és más oldalról is megismerjék, ezért az ilyen táborozásoknak a közösségformáló hatása is jelentős. Környezeti nevelési feladataink a tábor során, hogy a gyermekek az egészség és a környezet összefüggését felismerjék. Feladatunk a jövő nemzedékeivel megláttatni a természeti környezetünk szépségeit, fontosságát és az adódó problémákat. Ezáltal olyan felnőttekké válhatnak, akik becsülik, óvják is a természeti környezetüket.

Módszerek

- drámajáték
- kooperatív technikák
- vita
- játék
- rajzolás
- kézműves technikák alkalmazása.

A produktum

- fotók
- élményrajzok
- mese
- terepasztal
- szalonnasütés
- drámajáték bemutatása
- kiállítás
- Öko-batyu munkafüzet

A program részletes bemutatása

A gyerekek napirendje:

7. 00 – 8. 00	Ébresztő, tisztálkodás, a szoba rendberakása
8. 00 – 9. 00	Reggeli
9. 30 – 10. 30	Foglalkozás
10. 30 – 12. 00	Túra
12. 00 – 13. 00	Ebéd
13. 00 – 14. 00	Csendes pihenő (beszélgetés, olvasgatás)
14. 00 – 16. 00	Irányított szabadtéri tevékenység
16. 00 – 18. 00	Irányított benti tevékenység
18. 00 – 19. 00	Vacsora
19. 00 – 20. 30	Mesélés, beszélgetés, a napi események értékelése
20. 30 – 21. 30	Tisztálkodás, készülődés lefekvéshez

22.00

Takarodó

1. nap: Az ismerkedés napja

Időbeosztás	Program	Helyszín	Eszköz	Megvalósító
10. 30	Megérkezés	Erdei iskola tábor		Kísérő pedagógusok, diákok
10. 30 – 12. 00	A szobák elfoglalása, házirend megismerése, elrendezkedés. A természetjárás szabályainak megismerése: az élőhelyhez tartozó alapfogalmak tisztázása (mező, rét, legelő).	Erdei iskola tábor		Kísérő pedagógusok, diákok
14. 00 – 16. 00	Kerékpáros kirándulás a Madármegfigyelő helyre Játék: Füleljünk! Hallgassunk!	Madármegfigyelő helyre	Megfelelő cipő, hátizsák, fényképezőgép.	Kísérő pedagógusok, diákok
16. 00 – 18. 00	A szelektív hulladékgyűjtés megismerése. Öko-batyu munkafüzet megnyitása. Játék: Ki vagyok én?	Erdei iskola tábor, konferenciaterem	Öko-batyu mf.	Kísérő pedagógusok

2. nap: A mező napja

Időbeosztás	Program	Helyszín	Eszköz	Megvalósító
9. 30 – 10. 30	Játékos vetélkedő: erdei sorverseny.	Erdei iskola tábor, focipálya	Újságpapír, kendő, labda, fatuskó, bója, ugráló kötél.	Pedagógusok, diákok.
10. 30 – 12. 00	Mezei gyalogtúra. Megfigyelik a jellegzetes növényeket, gyógynövényeket. Eközben a mező állatvilágának hangjait is meghallgatják. Képregény készítése.	Mezők, rétek élővilága	Megfelelő cipő, hátizsák, innivaló, növényhatározó, Öko-batyu mf., fényképezőgép.	Pedagógusok, diákok.
14. 00 – 16. 00	Lovaskocsikázás	Erdei iskola környéke	Lovaskocsi	
16. 00 – 18. 00	Kézműves foglalkozás: nemez tarisznya készítése. Az elkészült művekből rögtönzött kiállítás szervezése.	Erdei iskola tábor, kézműves ház	Gyapjú, szappan, víz.	

3. nap: A fürdőzés napja

Időbeosztás	Program	Helyszín	Eszköz	Megvalósító
9. 30 – 10. 30	Meseírás megadott szavak	Erdei iskola tábor, konferenciaterem.	Íróeszköz, Öko-batyu mf.	

	felhasználásával.			
10. 30 – 12. 00	Népmese feldolgozása csoportmunkában, melynek során előtérbe kerül a természet.	Erdei iskola tábor, filagora.	Öko-batyu mf., mesék.	
14. 00 – 18. 00	Látogatás egy Gyógyfürdőben.	Gyógyfürdő.	Fürdőruha, törölköző, strandpapucs, úszósapka.	

4. nap: A térképészet napja

Időbeosztás	Program	Helyszín	Eszköz	Megvalósító
9. 30 – 10. 30	A környezet domborzati térképének tanulmányozása, térképjelek, turistajelek megismerése. Játék: indiántérkép	Erdei iskola tábor, konferenciaterem.	Interaktív tábla, internet, laptopok, indián térkép feladatlapja, Öko-batyu mf, .	
10. 30 – 12. 00	Játék: kincsvadászat térképolvasással.	Erdei iskola tábor és közvetlen környéke.	Térkép, csapatok által készített menetlevél.	
14. 00 – 16. 00	A Homokhátságon terepasztal készítése.	Homokhátság.	Víz, homok, lapát.	
16. 00 – 18. 00	Szalonnasütés A tűzgyújtás ősi módszereinek		Tűzifa, szalonna	

	megismerése, kipróbálása.			
--	------------------------------	--	--	--

5. nap: A búcsú napja

Időbeosztás	Program	Helyszín	Eszköz	Megvalósító
9. 00 – 10. 00	A tábor folyamán készítette fotók megtekintése, a közös élmények felelevenítése. Csomagolás, szobaszemle, „a legrendesebb szoba” verseny eredményhirdetése.	Erdei iskola tábor, konferenciaterem. Erdei iskola tábor, aula.	Interaktív tábla, projektor, fényképezőgép, laptop. Pontozólap, jutalmak.	
10. 00 – 13. 00	Látogatás egy Vadasparkba vagy Múzeumba	Vadaspark, vagy Múzeumba	busz	
14. 00 – 16. 00	Báb vagy film vagy színházi előadásának megtekintése	Bábszínház vagy Mozi		
16. 00	Indulás haza.			

Az erdei iskola program zárása

Az erdei iskolából hazatérve a gyerekekkel közösen megtekintjük a program során készült fotókat. A képek segítségével felelevenítjük a legérdekesebb eseményeket. A tanórákon beszélgető körök alkalmával elmesélhetik osztálytársaiknak az erdei iskolában elsajátítottakat. A szülők és a részt vevő gyerekek körében elégedettség mérést végzünk, melynek eredményét, a szerzett tapasztalatokat beépítjük a következő tanév munkafolyamatába.

A gyerekekkel közösen fényképes tablót készítünk, melyet kiállítunk az iskola aulájában, valamint az iskola honlapján is megjelenítjük a gyerekek élménybeszámolóját képekkel illusztrálva, melyeket a szülők is megtekinthetnek.

A végső zárásképpen kérdőívet töltenek ki mind a szülők, mind a gyerekek a táborral kapcsolatosan, amelyben kiderül az elégedettségük mértéke.